

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש

תיק חיצוני:

מספר בקשה: 16

בפני כב' השופט אסף זגורי

מבקש

נגד

משיבים

החלטה

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
- א. ההליך: מו
1. (לחלן: "התובע") הגיש ביום 21.8.2011 תביעה לצו עשה, צו מניעה ולפסק דין הצהרתי הקובע, כי הינו "בן ממשיך" ~~במסגרת~~ י"כ מכוון היותו "בן ממשיך" הוא זכאי לקבל את כל הזכויות הנלוות במשק ובכלל זה "מכסת החלב" (ראה סעיפים 20, 50 לכתב התביעה המקורי). לחילופין, עתר התובע ליתן פסק דין המצהיר עליו כבעל מחצית הזכויות במשק מכוח זכויותיו של האב ולחילופי חילופין עתר לפצותו בגין השקעותיו במשק (ראה פתח הדבר לתביעה בעמ' 2 למעלה וסעיפים 50.2, 50.3. לכתב התביעה).
2. המדובר על כתב תביעה המשתרע על פני לא פחות מתשעה עמודים ובו "7 אופציות" משפטיות אשר התובע סבור כי על יסודן הוא זכאי לסגידים המבוקשים בתביעה.
3. יש לציין, כי אין חולק שהתובע לא נרשם "כבן ממשיך" במוסדות המיישבים וכן, כי בעוד אביו הלך לעולמו, אמו (תבדל"א) עודה בחיים ומתנגדת נחרצות לתביעה על כל סעדיה וסבורה כי אין התובע זכאי לסעד כלשהו בנחלה ו/או בזכויות הקשורות בה, שעה שהיא

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 08-11-

תיק חיצוני :

ב. טענות התובע :

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
7. אליבא דתובע, לאחר קיומו של הדיון המקדמי הראשון בתובענה, במסגרתו נבחנה הבקשה למתן צווי המניעה, פנה בא כוחו לב"כ הנתבעים 1 ו-2 וביקש להגיע להסכמה לפיו, במידה ותידחה התביעה שבכותרת ותתחלקנה ההכנסות ממכסת החלב, בין בשכירות ובין על ידי מכירת בין כל היורשים בהתאם לצו הירושה של האב המנוח שעל שמו לכאורה היא הייתה רשומה.
8. הנתבעים סירבו להצעתו ולעיל היות ולשיטתם המכסה שייכת להם. לדבריו, סירובם של הנתבעים, יצר מצב שונה לפיו בפני בית המשפט לא הוצגו כל הסעדים הנובעים מאותה עילה.
9. התובע הוסיף בהקשר זה, כי על מנת שכל התביעות בין הצדדים ידונו כמקשה אחת הרי שיש להוסיף סעדים חלופיים לפתח התביעה ולדון בכל יחדיו.
10. לחלופין עתר כאמור התובע לפיצול סעדים, כך שבמידה ותידחה תביעתו יהיה רשאי הוא לתבוע הסעדים אשר תיקונם מבוקש.
11. ביום 04.03.12 הוגשה תשובת התובע לתגובת הנתבעים ובה הוא הוסיף וטען, כי עילת התביעה קשורה לכל הסעדים שנתבעו ואשר נובעים ממעמדו כ"בן ממשיד". יחד עם זאת ציין, כי ככל שעמדת הנתבעים תתקבל ולפיה המדובר בעילות חדשות, הרי שיש להזתיר לו כאמור לפצל הסעדים.
- ג. טענות הנתבעים :
12. הנתבעים התנגדו בתורם לבקשה לתיקון כתב התביעה וטענו, כי התובענה נמצאת בשלב מתקדם ביותר וזאת לאחר שנתקבלו כבר תצהירי הנתבעים והיא קבועה לדיון הוכחות. זאת עוד, המדובר בתיקונים מהותיים של כתב התביעה ולא "בהוספת סעדים" ועל כן אין להתיר. הנתבעים הוסיפו, כי התרת התיקון תחייב הגשת כתב הגנה מתוקן וכפועל יוצא ידחה מועד דיון ההוכחות הקרוב עניין אשר יטב נזק לנתבעים, יסרבל הדיון ויאריכו שלא לצורך.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 08-11

תיק חיצוני:

13. לגופה של בקשת הוספת העתירה לעניין פיצול נחלה, טענו הנתבעים כי החלטה מס' 979 של מנהל מקרקעי ישראל הייתה ידועה לתובע עוד בטרם הגשת התביעה. הוא הדין באשר לעובדה שהאם משכירה אחד המבנים בנחלה לצד ג.
- ד. עמדת המנהל:
14. ב"כ המנהל ציין, כי אין לו עניין בסכסוך וכי הוא מותיר ההחלטה בבקשה לשיקול דעת בית המשפט.
15. יחד עם זאת, חשוב לציין, כי לפי עמדת המנהל, לא ניתן לפצל נחלה חקלאית כפי שמבקש התובע.
- ה. דיון בעתירה לתיקון כתב התביעה:
16. סוגיית תיקון כתבי טענות מוסדרת בתקנה 92 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד - 1984 שזו לשונה:
17. "בית המשפט או הרשם רשאי, בכל עת, להתיר לכל אחד מבעלי הדין לשנות או לתקן את כתבי טענותיו בדרך ובתנאים הנראים צודקים, וכל תיקון כזה ייעשה לפי הצורך, כדי שבית המשפט יוכל להכריע בשאלות שהן באמת השאלות השנויות במחלוקת בין בעלי הדין. תיקון של טענה עובדתית או חוספתה, טעויות הגשת תצהיר המאמת את העובדות".
17. על פי התקנה כפי שפורשה בפסיקה, המדיניות השיפוטית הינה ליברלית והיא מאפשרת היענות ברוחב לב לבקשות תיקון כתבי טענות, בפרט כאשר תיקון כאמור מסייע לבית המשפט להכריע בשאלות השנויות במחלוקת. עם זאת, אין זה כלל בל יעבור ובית המשפט ישקול גורמים ושיקולים נוספים כגון התנהגות בעלי הדין טרם בקשת התיקון והשלב בו מובאת הבקשה בפניו.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 08-11

תיק חיצוני:

18. בבואו לשקול את התרת תיקון כתב התביעה, על ביהמ"ש לבדוק, האם ההחלטה לאפשר תיקון תגרום נזק שאינו ניתן לפיצוי כספי. בית המשפט לא יתיר תיקון של כתב טענות, כאשר התיקון יגרום לצד שכנגד נזק שאינו ניתן לפיצוי על ידי פסיקת הוצאות. כמו כן, בית המשפט ישקול האם להתיר תיקון כתב התביעה האם המועד בו מוגשת הבקשה לתיקון בשלב מוקדם של ההליך, ככל שבעל דין מאחר בהגשת בקשתו לתיקון כתב התביעה ללא טעם סביר, כך פוחת הסיכוי שבית המשפט ייעתר לבקשה (לעניין זה ראה רע"א 1832/95 אשר קולר נ' תעשיות רוגוזין בישראל, תק על 2/95 (845 בעמ' 846). במקום אחר נאמר, כי בקשה לתיקון תידחה רק מקום שנתקיים אחד החריגים לכלל האמור, כגון קיפוח הצד שכנגד עקב התיקון או התנהגות שלא בתום לב מצד המבקש (ע"א 3092/00 צבי אגמון נ' זוהר פלדבו ואח' פ"ד מו(3) 214 עמ' 218). מנגד נפסק שם, כי:

11
12 "לא תמיד יאפשר בית המשפט תיקון כתב תביעה. במקרים שבחם נקט
13 המבקש שיהיו רב או נהג בחוסר תום לב, לא ייעתר בית המשפט לבקשת
14 התיקון. כמו כן לא יאפשר בית המשפט תיקון כתב תביעה, אם התיקון
15 ימנע מהצד שכנגד הגנה, שהייתה קמה לו לו הייתה מוגשת הבקשה
16 מחדש".

19. הנתבעים הוסיפו, כי התרת התיקון תחייב הגשת כתב הגנה מתוקן וכפועל יוצא ידחה מועד דיון ההוכחות הקרוב עניין אשר יסב נזק לנתבעים, יסרבם הדיון ויאריכו שלא לצורך.
20. בנסיבות המקרה שבפניי, אכן חל שיהיו רב מצדו של התובע בהגשת הבקשה והטעם שניתן לשיהוי זה אינו סביר ואינו מספק. עקב השיהוי חלה התקדמות בבירור התובענה המקורית, הוגשו תצהירים והתיק קבוע להוכחות לעוד כשבועיים (18/3/12 ו-20/3/12). יש לציין כי הבקשה הוגשה רק ביום 13/2/12 והיענות לה כעת משמעותה, ביטול דיוני ההוכחות, הגשת כתבי טענות חדשים על ידי הנתבעים, הוספת תצהירים המתייחסים לטענות נשוא העתירות החלופיות וכיו"ב.
21. סבורני, כי כאשר מועדי ההוכחות והמתווה לבירור התביעה הנוכחית נקבעו במעמד הצדדים ובאי כוחם לפני זמן רב ביותר, נדרש נימוק משמעותי שיצדיק היענות בשעה מאוחרת זו לבקשה לתיקון התביעה. זאת ועוד, במסגרת קדם המשפט מיום 11/9/2011,

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 08-11

תיק חיצוני:

- 1 נקבע כי אם למי מהצדדים עניין בהגשת תביעה נוספת עליו להגישה תוך 30 יום והיא תידון
2 במאוחד עם התביעה שבכותרת (הדברים נאמרו ביחס לחשבון בנק אך הם יפים מכוח קל
3 וחומר גם לבקשה זו). התובע לא נהג כך ותצהירו הנלווה לבקשת תיקון התביעה אינו
4 מסביר מדוע השתהה כה ארוכות עם הבקשה.
5
6 21. ודן, אין מדובר בתיקון סמלי של סכום התביעה. מדובר בתיקון משמעותי הכולל הוספת
7 עילות תביעה כטענות הנתבעים ואין זה חשלב הראוי לתקן החליף.
8
9 22. גם בהקשר זה של תיקון כה משמעותי של טעדי ועילות התביעה לא מצאתי הסבר מניח את
10 הדעת מטעם התובע לעיתוי הגשת הבקשה ואו הסבר של הסיבה מדוע מראש לא כללה
11 התביעה את העתירות החליפיות, האם החלטה 979 לא הייתה ידועה לתובע או לא הייתה
12 קיימת בעת הגשת התביעה? האם המבנה שהוא שיפץ לטענתו בנחלה וכיום מושכר לצד ג'
13 על ידי אמו, הינו עובדה חדשה שנתגלתה לו בעת הגשת התצהירים? נראה כי התשובות
14 ברורות וכי השאלות רטוריות.
15
16 23. עוד סבור אני, כי דחיית הבקשה לא תגרום נזק, ככל שאכן יינתן לו היתר לפיצול סעדים
17 (אם הדבר נחוץ לו) ואבאר בקצרה:
18
19 23.1 לעניין פיצול הנחלה – נפתח בכך שמבחינה מהותית, התיקון המבוקש של התביעה לחוספת
20 סעד של "פיצול נחלה" הינו בניגוד לעמדת המינהל לפיה לא ניתן לפצל נחלה חקלאית. זאת
21 ועוד, אף אם התובע מסתמך על זכותו כיוורש של אביו המנוח, מיד ראוי לומר בהקשר זה כי
22 ההלכה הרלוונטית הינה, כי נחלה חקלאית איננה ברת הורשה וכי המקור המשפטי הבלבדי
23 המכריע בשאלה שבמחלוקת הינו- הסכם המשולש אשר נחתם מעת לעת בין הבעלים-
24 המנהל - הסוכנות היהודית והמושב. (ראה ע"א 1662/99 חיים נ' חיים, פ"ד נו (6) 295, 314
25 (2002) וכך נקבע בדנ"א 3231/00 שמחה מדעי נ' משה מדעי (25.5.00)). אלא שאין צורך
26 לקבוע מסמרות בהקשר המהותי בשלב זה. די בכך שאומר, כי בתביעה תנוכחית, ביסס
27 התובע את הסעדים האמורים בה על הטענה, כי הוריו מסרו בידו התחייבות בלתי חוזרת
28 למנותו כ"בן ממשיך". העתירה לפיצול נחלה אינה נובעת ואינה יכולה לנבוע מעילה זו של
29 התחייבות הוריו. סעד זה נובע מטענות אחרות של התובע הקשורות בעזבון אביו המנוח
30 ובהשקעתו הנטענת במבנה בנחלה שאת המגרש עליו הוא מצוי הוא מבקש לפצל. המדובר

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 08-11-

תיק חיצוני :

1 בעילה נפרדת לגמרי ולגביה יכול התובע להגיש תביעה נפרדת ללא צורך בפיצול סעדים.
2 למעלה מן הצורך, יצויין, כי בסעיף 47 לכתב התביעה עתר התובע להורות כי מחצית
3 הזכויות במשק שייכות לו, כך שגם בהקשר זה לא ברור מדוע הוא עומד על הוספת סעד
4 חדש (ראה גם סעיף 50.2 לכתב התביעה).

5
6 23.2. לעניין חלוקת מכסת החלב בין היוורשים בחלקים שונים : בתביעתו העיקרית עתר התובע
7 להצהיר עליו כבן ממשיד. כעת עותר התובע לקבל חלקו בתמורה ממכירת מכסת החלב
8 מכוח צו הירושה של אביו. מכאן ברי, שאין מדובר באותה עילת תביעה ועל כן יכול התובע
9 להגיש תביעה מתאימה בעילה הרלבנטית והיא תידון בנפרד. זאת ועוד, מבלי לקבוע
10 מסמרות ומבלי לבחון טענתו לגופו של עניין הרי שמכסת חלב כמו גם מכסת ביצים אינם
11 חלק מנחלה. בבע"מ 5141/09 פלונית נ' פלוני (27/1/10), נקבע, כי מכסת הביצים הינה זכות
12 כלכלית עצמאית ונפרדת מהמשק (ראה גם: (בע"מ (י-ם) 2123/07, פלונית נ' פלוני (2009)).
13 אם מדובר בזכות כלכלית שאינה חלק מנחלה, מה הקשר בינה לבין טענות התובע בדבר
14 אכיפת ההתחייבות שניתנה לו על ידי הוריו למנותו "כבן ממשיד"? לא זו אף זו, בהקשר זה,
15 הגישה האגודה בקשה בה היא מבקשת הוראות מבית המשפט בעניין חלוקת מכסת החלב
16 ובמסגרת הטיפול בבקשתה של האגודה, יוכל התובע ליתן דעתו, תגובתו ועמדתו.

17
18 23.3. אשר להחזר דמי שכירות מיחידת המגורים אותה משכירה האם לצד ג' : הדירה בגינה
19 מבקש התובע החזר דמי שכירות הינה חלק בלתי נפרד מהנחלה. התובע עצמו לא מתגורר
20 בדירה זו וחיא מושכרת. לא ברור מכוח מה סבור התובע כי קמו לו זכויות ביחס לדירה זו,
21 ברם אם מדובר לטענה של השקעה ו/או בנייה במקרקעי הזולת, הרי גם כאן מדובר בעילת
22 תביעה נפרדת לחלוטין מההתחייבות הנטענת של הוריו למנותו כ"בן ממשיד". לפיכך וגם
23 בהקשר זה אף לא נדרש פיצול סעדים.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 11-3

תיק חיצוני:

1. דיון בעתירה לפיצול סעדים:

24. תקנה 44 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984, קובעת כדלקמן:

"(א) תובענה תכיל את מלוא הסעד שהתובע זכאי לו בשל עילת התובענה; אך רשאי תובע לוותר על חלק מהסעד כדי להביא את התובענה בתחום שיפוטו של בית המשפט.

(ב) תובע שלא כלל בתובענה חלק מהסעד או ויתר עליו, לא יגיש אחרי כן תובענה בשל חלק זה."

ותקנה 45 קובעת:

"מי שזכאי לסעדים אחדים בשל עילה אחת, רשאי לתבוע את כולם או מקצתם; אך אם לא תבע את כולם, לא יתבע אחרי כן כל סעד שלא תבע, אלא אם כן הרשה לו בית המשפט שלא לתבע."

25. מכאן, יש לבחון האם הסעדים שפיצולם מבוקש נובעים מאותה עילה, ואם התשובה על כך חיובית, הרי שהכלל הוא, כי אין לאפשר פיצול סעדים נוכח הוראות תקנה 44 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984. יחד עם זאת, על פי תקנה 45 לבית המשפט שיקול דעת ויכול הוא לחיעתר לבקשה, אם הוכיח המבקש טעם מוצדק או אינטרס לגיטימי.

26. לעניין פיצול נחלה, הסעד נכלל ממילא במסגרת סעיף 50.2. לכתב התביעה במידה וסבור התובע כי הוא זכאי לסעד זה מכוח החלטת מנהל 979, הרי מדובר בעילת תביעה נפרדת והוא יכול להגיש תביעה נפרדת ללא צורך בהיתר לפיצול סעדים.

27. למעלה מהצורך ומפאת הזהירות, אני מתיר פיצול סעדים בהקשר זה, שכן ככל שתוגש תביעה נפרדת כאמור, יש צורך בשמיעת ראיות מסוג אחר לעומת הראיות נשוא התביעה שבכותרת והדבר יאריך שלא לצורך את בירור התביעה הנוכחית. לעניין זה, ראה גם בר"ע 384/88 מרגלית ואח' נ' זלמן כהן ואח', פ"ד מז(2) 617, עמ' 620-619 (1993):

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 08-11

תיק חיצוני :

- 1 "לעיתים תלוי אחד הסעדים בו מעוניין התובע בהבאת ראיות רבות
2 נוספות, כשקיימת אפשרות שקיומם של עילת תביעה לא יוכח. בנסיבות
3 כאלה, ראוי לעיתים לאפשר פיצול הסעדים על מנת שלא להאריך ולסרב
4 את הדיון בהבאת ראיות, אשר לאחר מכן יתברר שהן היו מיותרות."
- 5 לעניין התקבולים אשר התקבלו בגין מכירת מכסת החלב מבלי להרחיב סבורני כי
6 מהטעמים אשר פורטו לעיל, המדובר בעילת תביעה נפרדת מזו נשוא התביעה שבותרת
7 ובגינה אין צורך בפיצול סעדים. זאת ועוד, חוגשת בקשה נפרדת מטעם האגודה באשר
8 לאופן חלוקת הכספים ובמסגרת ההתדיינות בבקשה זו יוכל התובע לטעון כל טענותיו, כך
9 שאין כל צורך בהגשת תביעה נפרדת.
- 10 לעניין זכותו הנטענת של התובע לקבלת השכירות וההשקעה בדירה שנבנתה בנחלה
11 ומשכרת כיום לצד ג', אין מדובר בסעד שאמור לצמוח לתובע מהיותו "בן ממשיד". אם
12 הוא "בן ממשיד", זכותו בנחלה מתגבשת לאחר פטירת הוריו אך בעוד האם בחיים היא
13 יכולה לנהוג כבעלת זכויות השימוש בנחלה לכל דבר ועניין. הטענה נובעת מהשקעה בנחלה
14 מאז סיכום דברים אחר שהיה בין התובע להוריו ודומה כי מדובר בתביעה כספית שלא
15 נובעת כלל מההתחייבות למנותו "כבן ממשיד" ככזו, הוא יכול להגישה בנפרד ללא צורך
16 בפיצול סעדים.
- 17
18
19 **סיכום ותוצאה :**
- 20
21 אני דוחה הבקשה לתיקון כתב התביעה, שעה שאין בה כדי לסייע לבית המשפט להכריע
22 בשאלות השנויות במחלוקת בהליך העיקרי שכן טענות הנוגעות להיות התובע "בן ממשיד".
23 כן הוסבר הדבר בשל המועד בו חוגשת, היעדר טעם ראוי לתיקון ושעה שלא ייגרם נזק
24 לתובע באם יגיש התביעות לסעדים להם הוא עותר בהליך נפרד.
- 25
26 אני דוחה ברובה את הבקשה לפיצול סעדים, שעה שקבעתי כאמור, כי העתירות לתיקון
27 התביעה והסעדים "החדשים", חלקם מצויים כבר בתביעה הנוכחית וחלקם מבוססים על
28 עילות תביעה חדשות. משמדובר בעילות נפרדות אין תקנות סדר הדין האזרחי מחייבות
29 תובע לרכז את כל עילותיו בכתב תביעה אחד. משום כך, אין גם נפקות לתקנה 45 לתקנות

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 11-1

תיק חיצוני:

- 1 סדר הדין האזרחי העוסקת בפיצול סעדים בגין עילה אחת (ראה : "זוסמן סדר הדין
- 2 האזרחי (מהדורה שביעית, 1995), 168).
- 3
- 4 32. לאור מסקנותיי אלה אין מנוס מדחיית הבקשה כולה, כאשר מפאת הזהירות, ניתן חיתר
- 5 לתובע להגיש תביעה נפרדת מכוח החלטת מנהל 979 ככל שהוא סבור שיש לו עילת תביעה
- 6 כאמור.
- 7
- 8 33. אני מחייב התובע בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בצירוף מע"מ כחוק בסך
- 9 2,500 ₪ לנתבעים 1-2, 750 ₪ למנהל ו-1,000 ₪ לטובת אוצר המדינה.
- 10
- 11 34. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לב"כ הצדדים בפקס ותסגור בקשות מסי 16, 19, 23.
- 12
- 13 ניתנה היום, י"א באדר התשע"ב, 05 במרץ 2012, בהעדר הצדדים.

אסף זגורי, שופט

14